

WYNIKI i WNIOSKI z NADZORU PEDAGOGICZNEGO w I SEMESTRZE R. SZK. 2017/2018

1. Ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej
 2. Współpraca z rodzicami.
 3. Wykorzystywanie technologii IT w nauczaniu.
 4. Wyniki kontroli dokumentacji pedagogicznej.
 5. Wspomaganie nauczycieli jako forma nadzoru pedagogicznego.
 6. Wyniki i wnioski nadzoru pedagogicznego z monitorowania i kontrolowania realizacji zadań statutowych szkoły.
-

1. Ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Informacje ogólne i statystyczne

Zespół Wspierający opracował dla każdego ucznia IPET zawierający:

- a) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,
- b) rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniami o charakterze rewalidacyjnym,
- c) formy, sposoby i okres udzielania uczniom pomocy pp oraz wymiar godzin, w których poszczególne formy pomocy były realizowane,
- d) działania wspierające rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
- e) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma na celu:

- 1) określenie specjalnych potrzeb ucznia samodzielnie lub we współpracy z grupą nauczycieli prowadzących zajęcia w klasie,
- 2) złożenie wniosku do dyrektora szkoły o uruchomienie sformalizowanej formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniowi – w ramach form pomocy możliwych do uruchomienia w szkole,
- 3) poinformowanie pisemnie rodziców o zalecanych formach pomocy dziecku. Pismo wychodzące do rodziców przygotowuje wychowawca, a podpisuje dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba. W przypadku pisma wychodzącego na zewnątrz wychowawca był zobowiązany zachować zasady obowiązujące w Instrukcji kancelaryjnej,

- 4) monitorowanie organizacji pomocy i obecności ucznia na zajęciach,
- 5) informowanie rodziców i innych nauczycieli o efektywności pomocy psychologiczno – pedagogicznej i postępach ucznia,
- 6) angażowanie rodziców w działania pomocowe swoim dzieciom;
- 7) prowadzenie dokumentacji rejestrującej podejmowane działania w zakresie organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom swojej klasy,
- 8) stałe kontaktowanie się z nauczycielami prowadzącymi zajęcia w klasie w celu ewentualnego wprowadzenia zmian w oddziaływaniach pedagogicznych i psychologicznych oraz dokonania ewaluacji typu „*in - term*” – w trakcie i ewaluacji „*in - post*” – na zakończenie;
- 9) prowadzenie działań służących wszechstronnemu rozwojowi ucznia w sferze emocjonalnej i behawioralnej;
- 10) udzielanie doraźnej pomocy uczniom w sytuacjach kryzysowych z wykorzystaniem zasobów ucznia, jego rodziny, otoczenia społecznego i instytucji pomocowych.
- 11) Na wniosek wychowawców objęto pomocą psychologiczno – pedagogiczną 17 uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie oraz 9 uczniów Gimnazjum Dwujęzycznego. W trakcie semestru liczba uczniów objętych pomocą zwiększała się (listy w załączeniu).

Wnioski:

1. W kolejnym roku szkolnym należy więcej uwagi poświęcić na diagnozowanie talentów i zdolności uczniów i odpowiednio przeznaczać więcej czasu na rozwijanie zainteresowań.
2. Liczba godzin z budżetu jest niewystraszająca dla zaspakajania wszystkich potrzeb uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. Każdy uczeń ma dostęp do zajęć dydaktyczno-wychowawczych, zajęć specjalistycznych.

Szkoła posiada dobre warunki do wykonywania zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W szkole zatrudniony jest na pełen etat pedagog szkolny, raz w tygodniu dyżur pełni psycholog. Ze względu na wymiar godzin nauczycieli matematyków nie udało się zorganizować dodatkowych zajęć wyrównawczo-dydaktycznych i rozwijających z tego przedmiotu.

Realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Zalecenia zawarte w orzeczeniach i opiniach wystawianych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne są analizowane i w miarę możliwości szkoły organizowana jest pomoc.

Nauczyciele dostosowują formy i metody pracy do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów.

Stosowane formy i metody pracy z uczniami posiadającymi orzeczenia i opinie:

- a) dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia,
- b) wzmacnianie pozytywne,
- c) zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze,
- d) opracowywanie i realizacja indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych,
- e) zajęcia rewalidacyjne,
- f) pochwały, nagrody, indywidualna praca z uczniem po obowiązkowych zajęciach, wspieranie emocjonalne,
- g) zajęcia dodatkowe,
- h) indywidualizacja pracy,
- i) zajęcia prowadzone przez pedagoga o charakterze: terapeutycznym.

Wyniki monitorowania i kontroli prowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego.

Nadzór pedagogiczny w zakresie pomocy pp obejmował :

1. Monitorowanie funkcjonalności systemu pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.
2. Kontrolę przestrzegania zasad udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej przez nauczycieli w bieżącej pracy.
3. Kontrolę poprawności dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
4. Obserwację stosowania przez nauczycieli indywidualizacji nauczania na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych.

Ad. 1 Monitorowanie funkcjonalności systemu pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.

Monitorowanie funkcjonalności systemu pomocy psychologiczno– pedagogicznej prowadzone było systematycznie.

W ramach tej czynności nadzoru pedagogicznego prowadzone były:

- a) obserwacje posiedzeń Zespołu Wspierającego,
- b) obserwacje zebrań oddziałowych zespołów nauczycielskich,
- c) rozmowy indywidualne z wychowawcami klas,
- d) rozmowy indywidualne z rodzicami uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną,
- e) analiza dokumentów: Dziennik Wychowawcy, dziennik pedagoga, dziennik zajęć wg. art. 42 KN, okresowych sprawozdań z pracy poszczególnych nauczycieli.

Wnioski:

- 1) Nauczyciele poprawnie postępowali na etapie przekazywania informacji do wychowawców klas o potrzebie objęcia uczniów pomocą psychologiczno – pedagogiczną. Przestrzegana była procedura postępowania przy organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wspierania uczniów.
- 2) Rodzice są informowani o planowanych rodzajach zajęć z zakresu pomocy pp.
- 3) Dla każdego ucznia posiadającego orzeczenie ppp opracowano IPET.
- 4) Wewnętrzne uregulowania zasad organizacji pomocy psychologiczno –pedagogicznej są przydatne, jasne i bardzo pomocne nauczycielom.

Ad. 2

Kontrola przestrzegania zasad udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej przez nauczycieli w bieżącej pracy.

Kontrola przestrzegania zasad udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej obejmowała:

- a) obserwację zajęć dydaktyczno – wyrównawczych,
- b) kontrolę realizacji zaleceń do pracy z uczniem zawartych w opiniach i orzeczeniach,
- c) kontrolę planów pracy kółek zainteresowań,
- d) dokumentację wychowawcy klasy.

Formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej są dostępne dla każdego ucznia. Mimo prób dostosowania planu zajęć do ich potrzeb, wielu prowadzonych rozmów zachęcających do udziału w zajęciach, stosowanych innych form zachęty i rozmów z rodzicami nie udało się spowodować, by normą stała się ich obecność. W kolejnym roku szkolnym należy wprowadzić zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla danego oddziału, czyli po dokonanej ocenie braków wiedzy i umiejętności. Jednorodny poziom uczniów w grupie pozwoli na bardziej efektywną pracę z nimi poprzez ukierunkowanie pracy nauczyciela i większe skupienie się nad konkretnymi deficytami wiedzy lub umiejętności.

Ad.3.

Kontrola poprawności dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

W ocenie nauczycieli, rodziców i samych uczniów pomoc psychologiczno – pedagogiczna była efektywna. W części przypadków nie można tego jednoznacznie stwierdzić, gdyż efekty działań wystąpią po dłuższym jej udzielaniu. Szczegółowa ocena efektywności pomocy znajdują się w teczce wychowawcy oraz IPET-ach. Zbiorcze opracowania będą stanowiły materiał źródłowy do planowania form pomocy pp w kolejnym roku szkolnym.

Obowiązkiem nauczycieli było dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów posiadających opinie lub orzeczenie.

Obowiązek ten występował również w przypadkach uczniów nieposiadających wskazanych wyżej zaświadczeń z poradni, ale objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Ustalając wymagania edukacyjne nauczyciele kierowali się zaleceniami zawartymi w opinii poradni oraz potrzebami edukacyjnymi ucznia rozpoznanymi przez nauczycieli uczących go. Wymagania edukacyjne w zdecydowanej większości ustalono na takim poziomie, by uczeń mógł im sprostać i by skłaniały ucznia do odpowiedniego wysiłku edukacyjnego oraz zapewniały mu otrzymywanie ocen motywujących do go wyteżonej pracy, wykorzystując w tym celu pełną skalę ocen. Wymagania te zapewniały realizację celów edukacyjnych wynikających z podstawy programowej w takim stopniu, w jakim było to możliwe z uwagi na występujące u ucznia trudności w uczeniu się.

Dostosowanie polegało na modyfikacji procesu edukacyjnego, umożliwiającej uczniom sprostanie wymaganiom szkolnym.

Dostosowanie wymagań dotyczyło głównie form i metod pracy z uczniem, tylko w jednym przypadku treści nauczania.

Obszary dostosowania obejmowały:

- a) warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne,
- b) zewnętrzną organizację nauczania, np. lokowanie ucznia w sali lekcyjnej, rodzaj pomocy dydaktycznych, inne.
- c) warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania) i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego.

Ad. 4.

Stosowanie przez nauczycieli indywidualizacji nauczania na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych.

Indywidualizacja nauczania to „uwzględnienie w systemie dydaktyczno-wychowawczym różnic indywidualnych między uczniami i stosowanie takich zabiegów pedagogicznych, które (przy uwzględnieniu owych różnic) sprzyjają maksymalnemu rozwojowi osobowości uczących się” (T. Lewowicki)

W I semestrze w ramach nadzoru pedagogicznego przeprowadzono 18 obserwacji lekcji, których jedynym celem była ocena sposobów indywidualizacji nauczania w jej trakcie.

Obserwacje obowiązkowych zajęć dydaktycznych potwierdziły, że nie wszyscy nauczyciele stosują tę zasadę w bieżącej pracy na lekcjach. Najczęściej występowało indywidualizowanie treści, formy i stopnia trudności pracy domowej.

W rozmowach indywidualnych nauczyciele potwierdzają, że rozpoznali style uczenia się uczniów, a tym samym nie mają trudności ze zróżnicowaniem pod względem formy zadań domowych.

Wyniki:

- 1.** Rozpoznawanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów prowadzone było poprzez systematyczne zbieranie informacji, obserwację, rozpoznanie warunków, przebiegu i wyników uczenia się.
- 2.** Na podstawie przeprowadzonego rozpoznania wychowawcy klas przygotowali ofertę edukacyjną lub edukacyjno –terapeutyczną dla każdego ucznia. Dyrektor szkoły w ramach godzin, którymi dysponował w roku szkolnym przydzielił odpowiednio liczbę godzin realizowanych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (1).
- 3.** Szkoła podejmuje systemowe działania związane z realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach wydanych młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
- 4.** Prawidłowo realizowane są zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, szkoła stara się zaspokoić potrzeby uczniów w zakresie udzielania im pomocy zgodnie z zaleceniami poradni.
- 5.** Szkoła we właściwy sposób realizuje zadania wynikające z zapisów prawa oświatowego dotyczące wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Prowadzona jest praca zarówno z uczniami mającymi trudności w uczeniu się jak również z uczniami zdolnymi.
- 6.** Wymagania edukacyjne dostosowywane są do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów. Stosowana jest indywidualizacja procesu nauczania.

Wnioski:

- 1.** Za konieczne uznaje się podejmowanie skuteczniejszych działań angażujących rodziców w proces pomocy psychologiczno-pedagogicznej własnemu dziecku.
- 2.** Indywidualizację nauczania traktować jako jedną z zasad nauczania.
- 3.** Każda jednostka dydaktyczna powinna uwzględniać zasadę multisensorycznego nauczania i uczenia się.

2. Współpraca z rodzicami.

W roku szkolnym 2017/18 odbyły się:

- a) jedno spotkanie ogólnoszkolne dyrektora szkoły z rodzicami, dwa zebrania dyrektora z Radą Rodziców – całą,
- b) przeciętnie w klasie po 3 zebrania z wychowawcami,
- c) średnia frekwencja na zebraniach wynosiła 56%.

Całoroczne monitorowanie współpracy szkoły z rodzicami pozwala na stwierdzenie, że zaangażowanie rodziców sprowadza się głównie do partycypacji rodziców w proces edukacji własnych dzieci i ma celu wspomaganie ich sukcesu szkolnego i społecznego. Dotyczy to około 60% rodziców naszej szkoły. Część rodziców w ogóle nie interesuje się sprawami szkolnymi własnego dziecka. Dowodzi tego niska frekwencja na zebraniach klasowych, mała chęć do angażowania się w organizację zajęć w sam proces dydaktyczny.

Aktywność rodziców jako czynnik wpływający na osiągnięcia szkolne uczniów odbywa się na dwóch poziomach: jako zaangażowanie się w proces uczenia dziecka oraz jako forma kontaktu ze szkołą. Pierwszy aspekt zaangażowania tj. zaangażowanie w proces uczenia się, w mojej ocenie jest niedostateczny, a jeśli już występuje, to bardziej przyjmuje funkcję nadzorczo-kontrolną niż wspierającą. Dowodami na to są:

- wzrost liczby skarg składanych do dyrektora szkoły na organizację procesu nauczania,
- postawy roszczeniowe w zakresie świadczenia dodatkowych usług pedagogicznych i dodatkowych rodzajów form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przekraczających możliwości organizacyjne szkoły,
- trudności z wyborem rodziców do oddziałowych trójek klasowych,
- niska frekwencja rodziców w godzinach konsultacji nauczycieli,

Niski stopień partycypacji rodziców w życie szkoły wskazuje dość obojętną postawę rodziców, brak czasu, brak pełnej wiedzy o prawach i obowiązkach rodziców jako partnerów szkoły oraz nieznanie rodzicom sposoby komunikacji z przedstawicielami szkoły i niskie umiejętności wchodzenia w interakcje z nauczycielami. Efektem tego jest niski stopień zaufania do szkoły i nauczycieli oraz niepostrzeganie pracowników jako ważnych partnerów w procesie wychowawczym własnego dziecka.

Współpraca nauczycieli z rodzicami jest jednym z istotnych czynników prawidłowego funkcjonowania szkoły i rodziny. Warunkuje harmonijny rozwój uczniów. Wpływa zarówno na ich postępy w nauce, jak i w zachowaniu. Daje również szansę ciągłego doskonalenia się nauczycieli i rodziców jako wychowawców odpowiedzialnych za wielostronny rozwój dzieci. Faktyczny wpływ rodziców na edukację zależy nie tylko od ich gotowości do udziału w życiu szkoły, ale jest kreowany w relacjach między rodzicami a szkołą, rodzicami a nauczycielami. Zbliżenie poglądów tych dwóch grup stanowi jedno z istotnych wyzwań dla systemu edukacyjnego. Różnorodność oferty szkoły wobec rodziców może sprawić, że rodzice będą się bardziej identyfikować ze szkołą i być może będą bardziej (również w praktyce) gotowi do współpracy. Należy zweryfikować współdziałanie z rodzicami z roszczeniowego, wspomagającego szkołę finansowo na próbę partnerskiego działania na polu dydaktyki i

wychowania. Naczelnym celem współpracy nauczycieli jest dążenie do usprawnienia pracy wychowawczej z uczniami zarówno z uczniami trudnymi, jak i z uczniami bardzo zdolnymi. Innym celem współpracy nauczycieli i rodziców jest lepsze poznawanie przez nauczycieli i rodziców poszczególnych uczniów, zarówno w środowisku szkolnym, jak i domowym. Sprzyjają temu zwłaszcza te formy kontaktów nauczycieli i rodziców, podczas których istnieje możliwość wymiany wzajemnych spostrzeżeń i uwag co do zachowania się uczniów w domu i szkole. Częste kontakty nauczycieli i rodziców ułatwiają ich wzajemne poznawanie się i rozumienie. Powinny być to kontakty oparte na przyjaźni i obopólnym zaufaniu. Dopiero wówczas można liczyć na zaangażowanie rodziców i nieskrępowanie nauczycieli, co stanowi niezbędny warunek wzajemnego poznania się i rozumienia. Celem współpracy jest również uświadomienie rodzicom, że wielostronny rozwój dziecka zależy od wspólnie realizowanych działań przez szkołę i dom. Ważne jest umacnianie więzi emocjonalnej między nauczycielami i rodzicami podczas wspólnie wykonywanych zadań, umożliwienie dwukierunkowego porozumiewania się nauczycieli i rodziców na zasadzie demokratyzmu i partnerstwa, wymiana opinii i spostrzeżeń, np. w sprawie rozwoju fizycznego, społecznego i psychicznego uczniów lub odczuwanych przez nich potrzeb psychospołecznych, sugerowanie rodzicom określonych form oddziaływań wychowawczych, za pomocą których mogliby wydatnie pomóc swym dzieciom w nauce i zachowaniu, ułatwienie nauczycielom zrozumienia stosunku uczniów do swej rodziny oraz jej oczekiwań wobec niego. Rodzice i nauczyciele są głównymi partnerami w pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Od tego, jak ułoży się współpraca tych dwóch partnerów zależy powodzenie trudnego procesu wychowawczego. Szkoła monologu może przekształcić się w szkołę dialogu. Dialog jest wzajemnością i partnerstwem, wiąże się z umiejętnością komunikacji oraz wzajemnym poszanowaniem praw. W dialogu znaczącą rolę do spełnienia mają więc rodzice.

Szkoła musi nie tylko pogłębiać i rozwijać wpływy domu rodzinnego, ale nieustannie czerpać z doświadczeń osób emocjonalnie najbliższych dziecku. Szkoła powinna udzielać rodzinie wszechstronnej pomocy. Współdziałanie rodziny i szkoły musi opierać się na zaufaniu, życzliwości i wzajemnym szacunku. Podstawowy warunek efektywnego współdziałania rodziny i szkoły to akceptowanie przez nich ideału wychowawczego młodzieży. Współpraca powinna zmierzać do: ujednolicenia wymagań i form oddziaływania wychowawczego nauczycieli i rodziców, rozwiązywania trudnych problemów wychowawczych, jakie pojawiają się w szkole i rodzinie, ulepszanie warunków społeczno - pedagogicznych w szkole i rodzinie sprzyjających rozwojowi dziecka, podniesienia poziomu kultury pedagogicznej rodziców.

Warunkiem dobrej współpracy jest poznanie oczekiwań rodziców wobec szkoły. Być może dobrą propozycją byłaby możliwość współpracy z grupą najaktywniejszych osób. Staną się oni wówczas sprzymierzeńcami nauczycieli w rozwijaniu inicjatywy w całej społeczności rodziców. Współdziałanie rodziców w tworzeniu szkoły wymaga aktywności dwóch stron, a więc zaangażowania i rodziców i nauczycieli. Oznacza to, że odpowiedzialność za efekty pracy pedagogicznej zostaną wyzwolone także u rodziców.

Zyskamy partnera i sprzymierzeńca, który ponadto będzie czuł się odpowiedzialnym współgospodarzem.

Wyniki:

1. Rodzice nie uświadamiają sobie konieczności włączenia się do procesu edukacyjnego swych dorastających dzieci. Często boją się reakcji nauczyciela na swoje zwiększone zainteresowanie się działaniami na terenie szkoły. Należy ich pozyskiwać mimo oporów i bierności poprzez pokazywanie im osobistych korzyści, organizowanie wspólnych warsztatów i imprez.
2. Dobra i efektywna współpraca nauczycieli w radzie pedagogicznej może być fundament i przykładem do dialogu z rodzicami

Rekomendacje i zalecenia do pracy w zakresie współpracy z rodzicami w II semestrze roku szkolnego 2017/18:

W kolejnym semestrze za bardzo ważne zadanie uznaję realizację strategii współpracy z rodzicami i nieustanne podejmowanie prób ich angażowania w trzech obszarach:

- 1) angażowanie domowe, w skład którego wchodzić powinno: rozumienie się z nastoletnim dzieckiem w sprawach szkolnych, pomoc w wykonywaniu prac domowych, tworzenie warunków sprzyjających uczeniu się oraz kontaktowanie dziecka z miejscami i sytuacjami sprzyjających uczeniu się oraz sprzyjającymi jego rozwój, takim, jak muzea, kino, biblioteka, miejsca kultury. Tę formę należy prowadzić jako tzw. pedagogizację rodziców;
- 2) szkolne, obejmujące wizyty w szkole (wywiady, dni otwarte, imprezy integracyjne, uczestnictwo w zarządzaniu szkołą (rady klasowe, Rada Rodziców) oraz porozumiewanie się z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły. W tym celu należy przeprowadzić ogólnoszkolne szkolenie dla rodziców o ich prawach i obowiązkach, wypracować katalog ustalanych wspólnie i opiniowanych czy uchwalanych.

Są to zadania bardzo trudne i długotrwałe, ale ich celem jest doprowadzenie do sytuacji, aby rodzice stawali się aktywnymi uczestnikami nie tylko procesu wychowawczego, ale również edukacyjnego.

3. Wykorzystywanie technologii IT w nauczaniu.

Rekomendacje i zalecenia do stosowania w procesie nauczania:

1. Nauczanie polega na organizowaniu procesu uczenia się zgodnie z prawidłowościami tego procesu. Organizowanie uczenia się obejmuje:

a) stwarzanie warunków zewnętrznych do aktywnego uczenia się przez przygotowanie materiałów, pomocy naukowych, pracowni, itp.,

b) pobudzanie zainteresowania do uczenia się przez stwarzanie sytuacji problemowych, kierowanie procesem uczenia się przez udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów i zadań: przekazywanie niezbędnych informacji, organizowanie pracy badawczej indywidualnej i zespołowej, czuwanie nad prawidłowym przebiegiem prac i dyskusji,

c) ocenianie sposobów pracy i wyników uczenia się w toku nauczania oraz ocenianie poprzez dodatkowe zadania o charakterze operacyjnym, syntetycznym i problemowym.

2. Środki dydaktyczne stosowane przez nauczycieli w celu skuteczności zasady pogłębłości powinny:

a) umożliwiać problematyzację problemu,

b) być tak skonstruowane, aby można odkrywać charakteryzujące zjawiska poprzez możliwość zmiany na oczach uczniów warunków / cech,

c) czynić zadość psychologicznym prawidłowościom procesu poznawczego jak analiza, synteza, porównywanie.

3. W planowaniu lekcji jednym z głównych zadań nauczyciela jest zorganizowanie bazy poznawczej poprzez dobór pomocy naukowych. Umiejętny dobór środków dydaktycznych decyduje tym, czy uczniowie będą zainteresowani tematem i czy proces poznania będzie przebiegał prawidłowo.

4. Wyniki kontroli dokumentacji pedagogicznej

W I semestrze roku szk. 2017/18 osoby dyrektor i wicedyrektor przeprowadzały systematyczną kontrolę dokumentacji szkolnej (*dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, dzienników wychowawczych wraz z suplementem, dziennika pedagoga szkolnego, dzienniki zajęć nauczania indywidualnego, zajęć specjalistycznych, IPET-y, dzienniki zajęć i czynności nauczycieli, karty monitorowania podstawy programowej oraz WZO / PZO*). Celem kontroli było określenie poprawności, terminowości prowadzenia wymaganej prawem dokumentów rejestrujących proces dydaktyczno-wychowawczy oraz ustalenie prawidłowości realizacji podstawy programowej, oceniania i klasyfikowania, a także realizacji programu wychowawczego i profilaktyki.

Przeprowadzono:

- kontroli dzienników zajęć pozalekcyjnych,
- kontrole dzienników pedagoga,
- kontrolę wszystkich arkuszy ocen,
- kontrole dzienników zajęć rewalidacyjnych i nauczania indywidualnego,
- kart monitorowania podstawy programowej u wszystkich nauczycieli.

a. Arkusze ocen

Prowadzone są na bieżąco. Dla uczniów nowoprzybyłych były założone nowe arkusze ocen w dniu podjęcia nauki. W przypadku przejścia ucznia do innej szkoły za pośrednictwem sekretariatu wydano odpis arkusza ocen. W szkole pozostawał oryginał arkusza ocen wraz ze stosowną adnotacją o dacie wydania dokumentów i przyczynie opuszczenia szkoły przez ucznia. Stwierdzam zgodność zapisów w arkuszach ocen z danymi osobowymi ucznia. Wpisane oceny roczne zgadzają się z ocenami w dziennikach szkolnych i zatwierdzonymi na Radzie Pedagogicznej. Do arkuszy ocen dołączone są protokoły egzaminów poprawkowych, klasyfikacyjnych i sprawdzających.

b. Dziennik elektroniczny

Zawiera wymagane prawem zapisy. Tematy lekcyjne wpisywane są w miarę systematycznie i są zgodne z tematami rzeczywiście realizowanymi na zajęciach. Stwierdzane w wyniku kontroli braki w dzienniku lekcyjnym miały charakter ciągły tzn. mimo informacji że są, braki nie były w przypadku wszystkich nauczycieli uzupełniane. Powtarzające się problemy dotyczyły:

- zapisów tematów lekcyjnych;
- rejestrowania frekwencji na zajęciach lekcyjnych;

Tematy lekcji nie zawsze formułowane są poprawnie tzn. nie mają charakteru operacyjnego. Z zapisów trudno dowiedzieć się co robili uczniowie na zajęciach i jakie cele były realizowane, czyli jakie wiadomości lub umiejętności kształcił lub przekazywał nauczyciel na zajęciach.

d. dziennik pedagoga szkolnego – w okresie sprawozdawczym nie stwierdzono braków merytorycznych ani formalnych. Z ww. dokumentu wynika, że pedagog systematycznie współpracował z wychowawcami oraz innymi nauczycielami w zakresie wsparcia w realizacji treści opinii, orzeczeń oraz IPET-ów (dostosowanie form oceniania oraz metod nauczania do potrzeb i możliwości ww. uczniów). Z zapisów wynika również, że współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę była również systematyczna i merytoryczna. Ponadto z zapisów wynika, że pedagog rzetelnie realizował zatwierdzony przez dyrektora szkoły roczny plan pracy.

Na podstawie zawartych w dzienniku zapisów wynika, że pedagog prowadził systematyczną analizę absencji uczniów. W razie konieczności podejmowane były działania w zakresie współpracy z wychowawcą, uczniem i jego rodzicami / prawnymi opiekunami w celu udzielania wsparcia (wyeliminowania zjawiska m. in. wagarów). Z zapisów zawartych w dzienniku pedagoga szkolnego wynika, że systematycznie rozliczał on swój czas pracy.

e. dzienniki nauczania indywidualnego – w okresie sprawozdawczym nauczanie indywidualne było realizowane w odniesieniu do 2 uczniów LO. Na podstawie planowych kontroli ww. dokumentów w okresie sprawozdawczym stwierdzono, że były one prowadzone systematycznie i poprawnie merytorycznie.

g. IPET – y – w okresie sprawozdawczym opracowano łącznie 5 IPET – ów. Wszystkie ww. dokumenty sporządzone zostały przez Zespół Wspierający we współpracy z uczącymi

nauczycielami i pedagogiem szkolnym. Wszystkie IPET-y były poprawne pod względem merytorycznym i zawierały konkretne informacje na temat form wsparcia, okresu i wymiaru godzin poszczególnych zajęć oraz zakres dostosowań wymagań edukacyjnych jak również rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli.

h. Obserwacje zajęć.

Obserwacje potwierdzają, że nauczyciele poprawnie konstruują jednostkę dydaktyczną, zachowując właściwe proporcje czasu na poszczególne ogniwa lekcji. W 10 % obserwowanych zajęć nie wystąpiło podsumowanie celów lekcji, a nauczyciele nie uzyskali informacji zwrotnej o stopniu opanowania kształconej umiejętności.

Nauczyciele przedstawiali cel, jakiemu służyć mają nabywane umiejętności i wiadomości, w jakich momentach życia będą potrzebne. Pobudzało to motywację, wyzwalało aktywność poznawczą, a także aktywność fizyczną w przypadku wykonywania ćwiczeń fizycznych. Wynik aktywności był ukierunkowywany i wykorzystywany przez nauczycieli. Stosowanie tej zasady miało miejsce do wszystkich ogniw lekcji.

Utrwalanie wiedzy na obserwowanych zajęciach odbywało się w sposób mechaniczny – od powtarzania do dosłownego jej odtwarzania. Zbyt rzadko nauczyciele na zakończenie zajęć stawiali pytania problemowe, na które, by udzielić odpowiedzi, uczeń powinien dokonać wiązania nabytej wiedzy w logiczny sposób. Dość schematyczne sposoby utrwalania wiedzy tylko w pewnym sensie ją systematyzują i porządkują.

Proces nauczania – uczenia się na obserwowanych zajęciach przebiegał płynnie. Przed przedstawieniem nowych treści nauczyciele określali stan uprzedniej wiedzy oraz systematycznie do niej nawiązywali. Nowy materiał był dzielony i przekazywany uczniom partiami. Streszczenie i synteza występowały po omówieniu pewnych zamkniętych partii materiału i na zakończeniu lekcji.

Wnioski:

1. Prawidłowy przebieg zajęć, poszczególne ogniwa lekcyjne przebiegały sprawnie i spójnie, następowanie kolejnych ogniw po sobie uwzględniało indywidualne możliwości uczniów (czynności wstępne, sprawdzenie obecności, sprawdzenie prac domowych/ tematyki z poprzedniej lekcji, podanie nowego tematu, omówienie nowych treści, podsumowanie lekcji, odnotowanie w dzienniku lekcyjnym stosownych zapisów: frekwencja, temat, oceny).
2. Na każdym etapie zajęć nauczyciele prowadzące zajęcia dbali o bezpieczeństwo (szczególnie na zajęciach wychowania fizycznego) oraz higieniczne warunki pracy uczniów (zawracanie uwagi na zachowanie uczniów, reagowanie na hałas, prośba o przewietrzenie klasy przed następnymi zajęciami).
3. Nauczyciele prowadzący zajęcia uwzględniali indywidualne potrzeby oraz możliwości rozwojowe uczniów (właściwe tempo opowiadania, powtarzanie nowych treści, poleceń,

indywidualne podejścia do poszczególnych uczniów, zapisywanie na tablicy najważniejszych treści i podkreślanie ich wielokrotnie, odpowiadania na poszczególne pytania uczniów) jak również dokonali operacjonalizacji celów (taksonomia celów).

4. Na zajęciach zastosowano różne metody dydaktyczne: podające (opis, elementy opowiadania) oraz aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, praca w grupach).
5. Na zajęciach realizowane były treści oraz umiejętności określone w podstawie programowej.
6. Na zajęciach przestrzegane były zasady oceniania określone w PZO.
7. Uczniowie oceniani byli na bieżąco w trakcie zajęć poprzez: pochwałę, podkreślenie dobrego wykonania zadania, adnotacją, oceną w dzienniku lekcyjnych. Tym samym zastosowano różne formy oceniania.
8. Proces oceniania na obserwowanych zajęciach odbywał się w sposób ciągły i systematyczny tzn. w trakcie całej jednostki lekcyjnej, a nie tylko np. w podsumowaniu lekcji lub na jej początku.
9. Większość uczniów wykazywała duże zaangażowanie na zajęciach, chętnie i aktywnie uczestniczyła w lekcjach.

Zalecenia:

1. Zwracać większą uwagę na podsumowanie efektów kształcenia, wskazywać uczniom jakie cele były zamierzone na wstępie zajęć i czy udało się je zrealizować.
2. Zwracać szczególną uwagę na uczniów wykazujących słabe zaangażowanie na zajęciach, bardziej ich motywować.
3. Starać się stosować większą liczbę wizualnych środków dydaktycznych, zwłaszcza powszechniej wykorzystywać nowoczesne techniki informacyjno-komputerowe, z użyciem dydaktycznych programów multimedialnych.
4. Częściej kierować do uczniów pytania kluczowe o poziom rozumienia przekazywanych treści.
5. Na każdej jednostce lekcyjnej wskazywać cele lekcji w celu wzbudzenia zainteresowania ucznia, ukazaniu jej praktycznego zastosowania zarówno na lekcjach z innych przedmiotów, jak i w codzienny, życiu.
6. Częściej sięgać do aktywnych metod nauczania, różnicować metodykę kształcenia. Aktywizacja ucznia w znacznym stopniu przyczynia się do rozwijania logicznego myślenia, kształtowania sprawności manualnej i wyobraźni. Nauczyciel wybierając metodę powinien brać pod uwagę, że uczniowie uczą się w sposób konkretno-obrazowy.
7. Całkowicie wyeliminować w procesie oceniania zdarzające się błędy:
 - przenoszenie nastrojów na jakość oceniania,

- brak uzasadnienia oceny,
- poniżający komentarz przy stawianiu oceny,
- niespójne kryteria oceniania (raz takie, a raz inne),
- kierowanie się ocenami innych nauczycieli,
- zaszufładowanie ucznia (np. uczeń nie może mieć lepszej oceny na drugi semestr),
- brak dyskrecji,
- „profilaktyczne” zaniżanie ocen (zły uczeń nie może mieć „piątki” z przedmiotu),
- zbyt wysokie kryterium oceniania,
- zbyt niskie kryteria oceniania,
- brak możliwości poprawy oceny,
- jednostronna ocena sytuacji edukacyjnych (za niepowodzenia szkolne odpowiada tylko uczeń – a nauczyciel?),
- „kult” średniej arytmetycznej,
- niekonsekwencja („piątka” nierówna „piątce”),
- wpływ zachowania na ocenę z przedmiotu (czyli brak oceny merytorycznej),
- ocenianie wiadomości, a omijanie umiejętności.

5. Wspomaganie nauczycieli jako forma nadzoru pedagogicznego.

5. Szkolenia:

W ramach działań wspomagających organizowane były w szkole szkolenia i rady zgodnie z aktualnymi potrzebami Rady Pedagogicznej. Doskonalenie nauczycieli związane było również ze zmianami w prawie oświatowym oraz obowiązkiem dostosowaniem prawa wewnątrzszkolnego do ww. zmian. Nauczyciele uczestniczyli również w szkoleniach prowadzonych przez firmy edukacyjne.

6. Wyniki i wnioski nadzoru pedagogicznego z monitorowania i kontrolowania realizacji zadań statutowych szkoły.

I. Kontrola dostawań wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów:

Uwagi:

Nauczyciele na bieżąco dostosowują wymagania do potrzeb i możliwości uczniów z trudnościami w nauce. Nauczyciele na początku roku szk. zapoznali się z wynikami osiągnięć edukacyjnych uczniów z poprzednich etapów kształcenia oraz z opiniami uczniów z poradni psych.-ped. Uwzględniają trudności uczniów, wydłużają czas na wykonanie zadań, pozwalają na pisemne prace w formie wydruku elektronicznego, stosują się do zaleceń zawartych w orzeczeniach, systematycznie oceniają zadania domowe, stosują metody aktywizujące, omawiają trudniejsze zagadnienia na zajęciach dodatkowych, prowadzą zajęcia rozwijające i wyrównawcze.

Częstym powodem trudności w nauce są nieobecności uczniów na zajęciach.

Zalecenia do pracy:

Na bieżąco obserwować osiągnięcia edukacyjne uczniów, motywować do systematycznej pracy, oceniać regularnie, przeprowadzać częściej kartkówki z małych partii materiału, przed sprawdzianem przeprowadzić rekapitulację materiału, stosować metody aktywizujące, podkreślać cele lekcji, by uczeń miał świadomość, po co mu zdobywanie wiedzy. Zachęcać do systematycznej poprawy ocen niedostatecznych w celu zapobiegania nagromadzenia dużej ilości niepoprawionych ocen niedostatecznych, a tym samym do nieopanowania dużej części materiału. Zwracać uczniom uwagę na liczne nieobecności, podkreślać istotną rolę obecności na zajęciach. Informować wychowawcę o nieobecnościach ucznia na lekcjach. W miarę możliwości sadzać uczniów blisko siebie, kontrolować poprawność notatek, indywidualizować pracę – w miarę możliwości, motywować do nauki i chwalić nawet drobne postępy w nauce, stosować kanały komunikacji WAK (wizualne, audytywne, kinestetyczne), stosować technologię komputerową na zajęciach;

II. Monitorowanie frekwencji uczniów:

Zalecenia do pracy:

Obserwować frekwencję uczniów na bieżąco. Kontaktować się z rodzicami poprzez dziennik elektroniczny, nie przyjmować usprawiedliwień po upływie terminu, rozliczać na bieżąco z opuszczonych godzin, prowadzić z uczniami rozmowy nt opuszczania i konsekwencji nieobecności, informować dyrektora i pedagoga szkoły o nieobecnościach. Informować na bieżąco rodziców o nieobecnościach, podczas wywiadówek prosić o indywidualne rozmowy z rodzicami, poszukiwać przyczyn nieobecności ucznia.

III. Kontrola dostosowań wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów posiadających częściowe zwolnienia lekarskie z wychowania fizycznego.

Uwagi:

Nauczyciele dostosowują wymagania do potrzeb i możliwości uczniów. Nauczyciel zapoznał się z treścią zwolnień lekarskich i dostosował rodzaj ćwiczeń do możliwości fizycznych i zdrowotnych uczniów. Nauczyciele doceniają wkład i zaangażowanie uczniów w ćwiczenia na zajęciach wychowania fizycznego. Biorąc pod uwagę przeciwwskazania do wykonywania poszczególnych ćwiczeń, nauczyciel stosuje również wolniejsze tempo wykonywania ćwiczeń zalecanych w celu uniknięcia pogorszenia stanu zdrowia, stosuje indywidualizację pracy, aplikuje zamiennie ćwiczenia ruchowe, które mogą wykonywać bez ograniczeń. Dbą o to, by udział w zajęciach wychowania fizycznego sprawiał im radość i satysfakcję, by nie poczuli się gorsi od tych uczniów, którzy mogą brać udział w każdym rodzaju ćwiczeń.

Zalecenia do pracy:

Obserwować osiągnięcia uczniów i monitorować ich zaangażowanie. Kontynuować indywidualizację pracy z uczniami.

IV. Kontrola wdrażania wniosków z diagnoz „na wstępie”.

Zalecenia do pracy:

Kontynuować wdrażanie wniosków z diagnoz w pracy bieżącej; na podstawie obserwacji i analizy osiągnięć i postępów uczniów dokonać oceny i ewaluacji, czy wdrażane wnioski przyczyniły się do widocznej poprawy jakości pracy, poprawy osiągnięć uczniów i wyników w nauce;

V. Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i ich realizacja w ramach „innych” zajęć statutowych nauczycieli.

Uwagi:

Na podstawie oferty zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, przygotowanej po zbadaniu potrzeb i możliwości uczniów oraz po przeprowadzeniu diagnoz na wstępie, stwierdza się, że nauczyciele przygotowali większą ofertę zajęć rozwijających i doskonalących; zdecydowanie mniejszą część stanowią zajęcia wyrównawcze.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Zaleca się, aby w trakcie bieżącej pracy monitorować wyniki i osiągnięcia uczniów i dostosowywać rodzaj zajęć pozalekcyjnych do potrzeb uczniów.

VI. Formy i sposoby rozwijania zainteresowań uczniów oraz ich talentów (kółka zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne).

Uwagi:

Nauczyciele przygotowali bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Oferta edukacyjna oraz bieżąca działalność szkoły umożliwia uczniom rozwijanie zainteresowań. Brakuje w szkole zajęć rozwijających zainteresowania wokalne. W miarę możliwości szkoła daje uczniom możliwości prezentowania własnych zainteresowań i występów artystycznych, jednak nie posiada możliwości finansowych na prowadzenie profesjonalnych warsztatów artystycznych. W szkole realizowany jest „System wspierania uczniów ZSO”, którego celem jest wspieranie uczniów zarówno zdolnych, jak i uczniów z trudnościami w nauce.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Monitorować potrzeby rozwojowe uczniów i dostosowywać ofertę zajęć pozalekcyjnych do potrzeb i możliwości młodzieży utalentowanej. Należy także kontynuować realizację Systemu wspierania uczniów ZSO.

VII. Stosowanie przez nauczycieli metod i form oceniania sprzyjających uczeniu się uczniów.

Uwagi:

Na obserwowanych zajęciach nauczyciele stosowali metody aktywizujące, wykorzystywali kanały WAK (wizualne, audytywne i kinestetyczne) w celu podwyższenia jakości pracy oraz

zachęcenia uczniów do aktywnego udziału w lekcjach. Większość nauczycieli wykorzystywała dostępny sprzęt komputerowy podczas zajęć oraz w fazie przygotowawczej zajęcia. Nauczyciele objęci kontrolą przedstawili do kontroli, w jaki sposób mogą uzasadniać oceny prac pisemnych (zgodnie z zapisami w statucie).

Zalecenia do pracy w następnym semestrze:

- kontynuować stosowanie metod aktywizujących,
- dbać o atrakcyjność zajęć,
- o dobór odpowiednich metod pracy do możliwości klasy/grupy,
- angażować wszystkich uczniów do udziału w lekcji,
- motywować do systematycznej pracy,
- wdrażać do samodzielności przy wykonywaniu zadań domowych,
- przynajmniej raz w semestrze przygotować dla ucznia pisemne uzasadnienie oceny z pracy pisemnej,
- wykorzystywać elementy oceniania kształtującego i zachować motywującą funkcję oceny;
- systematycznie oceniać przyrost wiedzy,
- monitorować podczas bieżącej pracy możliwości ucznia i jego osiągnięcia,
- reagować na drobne niepowodzenia i umożliwiać poprawę ocen niedostatecznych (zgodnie z zapisami w Statucie szkoły),
- na bieżąco informować wychowawców, a wychowawcy rodziców o pojawiających się problemach w nauce.

VIII. Tworzenie przez nauczycieli na lekcjach sytuacji sprzyjających wykorzystywaniu wiedzy w praktyce.

Uwagi:

Podczas obserwowanych zajęć w większości przypadków zauważono, że nauczyciele odnoszą się w zadaniach do sytuacji z życia codziennego, w których uczniowie mogą się znaleźć i wykorzystać zdobytą wiedzę. W nielicznych przypadkach zauważono, że zadania miały charakter teoretyczny.

Zalecenia do pracy w następnym semestrze:

Dobierać zadania i formułować treści przekazywanych wiadomości w taki sposób, by odnosiły się do sytuacji rzeczywistych, by uczniowie mieli świadomość, że mogą wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce.

IX. Działania nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem (*planowanie, realizacja, analiza i wnioskowanie, modyfikowanie*).

Uwagi:

Podczas obserwowanych zajęć rzadko dostrzegano indywidualizację zajęć; najczęściej były to lekcje pokazowe, bez elementów indywidualizacji. Z przeprowadzonych kontroli dostosowań wymagań wynika, że nauczyciele stosują indywidualizację podczas prowadzonych zajęć, wykazali również sposoby i formy pracy z uczniami wymagającymi dostosowania wymagań.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Przywiązywać więcej uwagi do indywidualizacji pracy z uczniami, zwracać szczególną uwagę na indywidualne potrzeby i możliwości uczniów, zwłaszcza uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych oraz objętych pomocą pp.

X. Realizacja „Programu wychowawczo-profilaktycznego” a w szczególności tematyki z agresji elektronicznej, przeciwdziałaniu narkomanii, promocji czytelnictwa oraz podejmowanie działań antidyskryminacyjnych.

Uwagi:

Kontrole i monitorowanie realizacji tego zadania wykazały, że nauczyciele realizują program wychowawczy i program profilaktyki podczas godzin z wychowawcą oraz na lekcjach przedmiotowych. Przeprowadzono także akcje plakatowe. Zorganizowano wyjście do kina na film i pogadankę o przemocy w internecie (18 grudnia 2017 r.)

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Kontynuować działania z zakresu „Programu wychowawczo-profilaktycznego”, a w szczególności tematyki z agresji elektronicznej, przeciwdziałaniu narkomanii, promocji czytelnictwa. Każdy wychowawca zobowiązany jest do przeprowadzania lekcji wychowawczych i tematycznych o tematyce antidyskryminacyjnej, niezależnie od tego, czy w klasie problem dyskryminacji istnieje, czy też nie. Zaprosić na spotkanie do szkoły na pogadanki przedstawiciela Policji.

XI. Wykorzystywanie pomieszczeń biblioteki i czytelnicy oraz księgozbiorów w realizacji programów nauczania.

Uwagi:

Dyrektor zapoznał się ze sprawozdaniem nauczycielki-bibliotekarza, z którego wynika, że biblioteka jest wykorzystywana jako pracownia interdyscyplinarna przez nauczycieli bibliotekarzy i uczniów. Rzadziej wykorzystywana jest przez nauczycieli przedmiotowców, co nie oznacza, że nauczyciele przedmiotowcy nie wykorzystują zasobów do biblioteki do pracy z uczniami. Uczniowie często otrzymują zadania domowe, do realizacji których potrzebny im jest szkolny księgozbiór; często organizowane są zajęcia i konkursy w czytelnicy. Czytelnicy służy uczniom jako miejsce, w którym mogą odrabiać zadania, organizować pomoc koleżeńską, wspólnie przygotowywać się do zajęć, otrzymać poradę w kwestii odpowiedniej lektury czy książki, miejscem, gdzie można przeczytać prasę. Internet, dostęp do internetu w każdym gabinecie oraz wykorzystywanie TIK na zajęciach stwarza ogromne możliwości sięgania do różnych źródeł informacji podczas zajęć, co powoduje spadek zainteresowania zasobami bibliotecznymi i biblioteki jako pracowni interdyscyplinarnej.

Wnioski:

Częściej przeprowadzać zajęcia w bibliotece, zachęcać w dalszym ciągu uczniów do korzystania w czytelnicy podczas oczekiwania na rozpoczęcie zajęć edukacyjnych;

XII. **Organizacja metodyczna zajęć lekcyjnych przez nauczycieli:**

Uwagi:

Podczas obserwowanych zajęć dyrektor i wicedyrektor zwracał uwagę na:

- 1) dostosowanie metod nauczania, form i środków dydaktycznych do potrzeb i możliwości sensorycznych grupy klasowej;
- 2) indywidualizacja nauczania w toku zajęć;
- 3) stosowanie aktywizujących metod nauczania, a zwłaszcza metody projektu i pracy w grupach;
- 4) motywacja uczniów do zwiększonego wysiłku;
- 5) sposoby sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, w tym: metody i formy sprawdzania, kryteria oceniania, uzasadnianie ocen, sposoby przekazywania informacji zwrotnej uczniom;
- 6) stosowanie przez nauczycieli elementów oceniania kształtującego: wskazywanie celów lekcji w języku ucznia, pytania kluczowe, określanie wymagań w formie „nacobezu”.

Nauczyciele dostosowują metody nauczania, formy i środki dydaktyczne do potrzeb i możliwości sensorycznych grup; na zajęciach stosowane są metody aktywizujące, zwłaszcza praca w grupie. Metoda projektu preferowana jest w klasach gimnazjalnych. Nauczyciele motywują uczniów do zwiększonego wysiłku podczas nauki w domu i na zajęciach. Po przeprowadzonej kontroli pkanowej uzasadnień ocen z prac pisemnych i analizie prac pisemnych uczniów wynika, że kontrolowani nauczyciele stosują elementy oceniania kształtującego, uzasadniają oceny, wskazując mocne strony ucznia i sposoby poprawy słabych stron. Nauczyciele podają na początku lekcji cele i sprawdzają stopień ich realizacji pod koniec zajęć, formułują w trakcie lekcji pytania kluczowe i określają wymagania w formie przydatności w życiu. Nauczyciele sprawdzają wiedzę uczniów poprzez pracę i aktywność na lekcji, zadania domowe, sprawdziany, kartkówki, odpytywania, referaty, prezentacje uczniowskie, projekty, pracę w grupach, testy, egzaminy próbne, badania edukacyjne. Podczas obserwowanych zajęć dyrektor / wicedyrektor rzadko zauważali indywidualizację pracy z uczniami.

Wnioski do pracy na następny semestr:

Stosować indywidualizację nauczania i elementy oceniania kształtującego, pamiętać o motywującej i wspierającej funkcji oceny szkolnej, dbać o to, aby ocena była informacją zwrotną na temat stopnia opanowania przez ucznia materiału, przekazywać rodzicom informacje o ocenach w taki sposób, by rodzic wiedział, co uczeń musi powtórzyć i nadrobić, a co opanował dobrze; stosować aktywizujące metody nauczania; wypracować z uczniami sprawnie działający system uzasadniania ocen z prac pisemnych i ocen z wypowiedzi ustnych, stosować metody aktywizujące, częściej proponować uczniom prace na lekcji „metodą odwróconej lekcji”, motywować uczniów do zwiększonego wysiłku; dostosowywać

metody nauczania, formy i środki dydaktyczne do potrzeb i możliwości sensorycznych grupy klasowej;

XIII. Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych z poszczególnych edukacji dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w obszarach:

Nauczyciele na bieżąco dostosowują wymagania do potrzeb i możliwości uczniów trudnościami w nauce. Nauczyciele na początku roku szk. zapoznali się z wynikami osiągnięć edukacyjnych uczniów poprzednich etapów kształcenia oraz z opiniami uczniów z poradni psych.-ped. Uwzględniają trudności uczniów, wydłużają czas na wykonanie zadań, pozwalają na pisemne prace w formie wydruku elektronicznego, stosują się do zaleceń zawartych w orzeczeniach, systematycznie oceniają zadania domowe, stosują metody aktywizujące, omawiają trudniejsze zagadnienia na zajęciach dodatkowych, prowadzą zajęcia rozwijające i wyrównawcze. Częstym powodem trudności w nauce są nieobecności uczniów na zajęciach.

Wnioski do pracy w kolejnym semestrze:

Prowadzić bieżącą obserwację uczniów objętych ppp, monitorować skuteczność i efektywność stosowanych form pomocy i dostosowywać wymagania do potrzeb i możliwości uczniów. Sięgać do literatury specjalistycznej po przykłady pracy z uczniami ze skonkretyzowanymi potrzebami, uczestnictwo w lekcjach otwartych i pokazowych, dzielenie się wiedzą.

XIV. Realizacja godzin dydaktycznych zgodnie z planami nauczania w poszczególnych oddziałach, w tym:

- 1) monitorowanie ilości zrealizowanych godzin lekcyjnych z poszczególnych edukacji przedmiotowych;
- 2) dokumentowanie w dziennikach lekcyjnych rytmiczności realizacji planów nauczania w poszczególnych miesiącach pracy;
- 3) organizacja wycieczek, imprez szkolnych w godzinach lekcyjnych w funkcji przydatności ich w realizacji podstawy programowej.

Uwagi:

Na podstawie obserwacji oraz monitorowania realizacji podstawy programowej, a więc ilości zrealizowanych godzin stwierdzić można, że podstawa programowa w większości przypadków realizowana jest prawidłowo. Większość nauczycieli na bieżąco dokonuje wpisów w dzienniku elektronicznym, zdarzają się spóźnienia w dokonywaniu wpisów. Organoizowane wycieczki kontrolowane są pod kątem zgodności celu wycieczki z realizacją podstawy programowej.

Wnioski do pracy w kolejnym semestrze:

Systematycznie uzupełniać wpisy w dokumentacji szkolnej, stosować „Procedury monitorowania podstawy programowej”. Organizując wycieczki pamiętać o edukacyjnej funkcji wycieczek szkolnych.

XV. Realizacja podstawy programowej kształcenia ogólnego z poszczególnych przedmiotów, a w szczególności:

Uwagi:

Nauczyciele uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstaw programowych dla poszczególnych przedmiotów w planowaniu pracy nauczyciela i bieżącej pracy; plany pracy nauczyciela (rozkłady materiałów) i opracowane wymagania edukacyjne są zgodne z treściami podstaw programowych;

Na podstawie kontroli dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynika, iż nauczyciele rozpoznali potrzeby edukacyjne uczniów z trudnościami w nauce oraz potrzeby uczniów uzdolnionych oraz że prowadzą lub dążą do indywidualizacji pracy z tymi uczniami w celu stworzenia im optymalnych warunków rozwoju. Nauczyciele i dyrekcja wykorzystują zasoby szkoły i środowiska w organizacji i procesie kształcenia. W przypadkach indywidualnych nauczyciele modyfikują program nauczania i dobrane treści, w celu zapewnienia uczniom opanowanie materiału, biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości psychofizyczne uczniów. Nauczyciele mają także możliwość modyfikowania planów nauczania, co wynika z przebiegu procesu nauczania; o modyfikacji planów nauczania nauczyciele informują dyrekcję w semestralnych sprawozdaniach.

XVI. Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.

Uwagi:

W szkole przeprowadzono próbną ewakuację na wypadek pożaru.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Zorganizować dla uczniów spotkanie z policjantem na temat aktualnych zagrożeń i postępowania w sytuacji zagrożenia.

XVII. Świadczenie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym:

- 1) udzielanie pomocy pp przez nauczycieli w bieżącej pracy z uczniem;
- 2) współpraca nauczycieli pracujących w jednym oddziale w zakresie komunikowania się o postępach ucznia, wypracowania ujednoczonych sposobów i metod pracy z uczniem, wzajemnej pomocy;
- 3) realizacja zaleceń wskazanych w IPET –ach;
- 4) indywidualizacja nauczania na zajęciach dydaktycznych.

Uwagi:

Nauczyciele – wychowawcy poprawnie prowadzą dokumentację pomocy pp w klasie, uczestniczą w posiedzeniach zespołu wspierającego, zapoznają się z orzeczeniami

i uczestniczą w tworzeniu IPET-ów. Wychowawcy dbają o przygotowanie przez nauczycieli uczących dostosowań wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. Nauczyciele uczący uczniów objętych pomocą pp udzielają uczniom pomocy, dostosowują wymagania do indywidualnych potrzeb i edukacyjnych możliwości uczniów. Nauczyciele realizują zalecenia wskazane w IPET-ach.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Kontynuować świadczenie pomocy pp uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

XVIII. Poprawność formułowania raportów po przeprowadzeniu badań edukacyjnych i egzaminów próbnych.

Wnioski do pracy na następny semester:

Opracowywać raporty po przeprowadzonych egzaminach próbnych i badaniach edukacyjnych wg ogólnie przyjętych w szkole zasad, tzn. z wyznaczeniem średniej grupy, wyliczeniem wskaźników łatwości i trudności, wyliczeniem średnich klasy podanych w skali procentowej, modalnej i mediany, z wynikiem maksymalnym i minimalnym, z podaniem rozstępu wyników i przedziału wyników typowych oraz określeniem wniosków do pracy dla nauczyciela i ucznia.

XIX. Realizacja wniosków z analizy diagnoz „na wstępie” oraz badań edukacyjnych uczniów.

Uwagi:

Nauczyciele wdrażają wnioski, które sformułowano po analizie diagnoz;
Nauczyciele analizują wyniki badań edukacyjnych, egzaminów zewnętrznych i próbnych egzaminów, porównują wyniki poszczególnych uczniów, obliczają współczynniki łatwości poszczególnych zadań, analizują zadania pod kątem łatwości, określają słabe i mocne strony uczniów i wdrażają wnioski do pracy. W ten sposób przygotowano raporty po przeprowadzeniu „diagnoz na wstępie” oraz po analizie wyników matury próbnej. Należy kontynuować wdrażanie wniosków z diagnoz w pracy bieżącej; na podstawie obserwacji i analizy osiągnięć i postępów uczniów dokonać oceny i ewaluacji, czy wdrażane wnioski przyczyniły się do widocznej poprawy jakości pracy, poprawy osiągnięć uczniów i wyników w nauce;

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Szczególną uwagę przywiązywać do zachowania terminów badań edukacyjnych; pamiętać o przygotowaniu kartoteki testu, złożeniu jej w odpowiednim terminie wicedyrektorowi i o przygotowaniu raportu po przeprowadzeniu badań edukacyjnych.

XX. Ocena poprawności stosowania przez nauczycieli prawa oświatowego w praktyce szkolnej.

Uwagi:

Nauczyciele poprawnie stosują prawo oświatowe w praktyce szkolnej. W przypadku wątpliwości zgłaszają się z pytaniami do dyrektora szkoły.

Wnioski:

Na bieżąco zapoznawać się z zarządzeniami dyrektora, sprawdzać terminy zadań, śledzić ogłoszenia i serwis nauczyciela, a także uczestniczyć w szkoleniach z zakresu zmian w prawie oświatowym.

XXI. Analiza sprawozdania cząstkowego z realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela stażysty ubiegającego się o stopień nauczyciela kontraktowego.

Uwagi:

Nauczyciele stażyści realizują na bieżąco plan rozwoju zawodowego, zapoznali się z zadaniami i zasadami funkcjonowania szkoły oraz dokumentami regulującymi organizację pracy szkoły, poznali procedury awansu zawodowego nauczycieli i przepisy prawa oświatowego. Nauczyciele nawiązali współpracę z opiekunami stażu i ustalili zasady współpracy. Nauczyciele zapoznali się z zasadami prowadzenia dokumentacji szkolnej. Nauczyciele wykazują się umiejętnościami prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację statutowych zadań szkoły. Współpracują z pedagogiem szkolnym. Nauczyciele prowadzą zajęcia w obecności opiekuna stażu i obserwują zajęcia prowadzone przez opiekuna stażu. Stażyści uczestniczyli w posiedzeniach szkoleniowych Rad Pedagogicznych, poznali środowisko uczniów, ich problemy i wykazują się umiejętnościami współpracy ze środowiskiem uczniów. Nauczyciel-stażysta wykazuje realizację zadań zawartych w Rozporządzeniu MEN i Sportu z dn. 1 grudnia 2004 r.

Nauczyciele prowadzą ewaluację zajęć własnych, prowadzą dyskusje z uczniami na temat ich nastawienia i podejścia do nauki; W czasie pogadarek realizują tematykę profilaktyki uzależnień oraz zachowań patologicznych; kształtują wśród uczniów świadomość ekologiczną, poczucie odpowiedzialności, dbałość o powierzone mienie. Na zajęciach wykorzystują technologię komputerową i informatyczną. Nauczyciele potrafią planować i organizować swój warsztat pracy oraz dokumentować prowadzone przez siebie działania.

Wnioski:

Realizować plany rozwoju zawodowego, doskonalić warsztat pracy, śledzić na bieżąco zmiany w przepisach prawa oświatowego, uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu i w formach WDN.

XXII. Stan techniczny pomocy dydaktycznych w gabinetach.

Dyrektor zapoznał się ze sprawozdaniami opiekunów gabinetów dotyczącymi stanu technicznego pomocy dydaktycznych sal oraz dokonał oglądu stanu technicznego pomocy dydaktycznych w gabinetach. Po przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że pomoce dydaktyczne są w dobrym stanie; po przeprowadzonej kontroli zakupiono głośniki do komputerów do sal: 209 i 210. Zakupiono także projektory multimedialne do gabinetów 106, 205, 211 oraz 1 komputer przenośny – laptop – do gabinetu dyrektora. Zakupiono także książki do biblioteki szkolnej.

Pomoce dydaktyczne będą nabywane w miarę możliwości finansowych.

W dalszym ciągu czekamy na realizację projektu unijnego i doposażenie gabinetów: matematyczne, informatyczny, biologiczny i chemiczny – w ramach środków unijnych.

Wnioski:

Dbać o stan techniczny gabinetów i pomocy dydaktycznych; na bieżąco informować o po. potrzebach i ewentualnych uszkodzeniach w zeszycie usterek w sekretariacie.

XXIII. Kontrola dostosowania planów dydaktycznych do osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Uwagi:

Większość nauczycieli dostosowała na podstawie przeprowadzonych „diagnoz na wstępie” plany dydaktyczne do osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. W kilku przypadkach modyfikacja nie była konieczna – chodzi o przedmioty, których realizacja rozpoczęła się w I klasie, np. język rosyjski, język niemiecki, język francuski, czy też religia i etyka; w niektórych przypadkach modyfikacja nie była potrzebna ze względu na dopasowanie planów do możliwości uczniów.

Wnioski:

Na bieżąco obserwować uczniów, realizację planów dydaktycznych, by w razie konieczności modyfikować plany dydaktyczne.

XXIV. Kontrola wyrównywania braków z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Uwagi:

Na podstawie obserwacji uczniów i przeprowadzonych „diagnoz na wstępie” nauczyciele przygotowali ofertę zajęć wyrównawczych i doskonalących w celu wyrównywania braków z poprzedniego etapu edukacyjnego oraz niwelowania bieżących problemów w nauce. Nauczyciele oceniają prowadzone przez siebie zajęcia za potrzebne, choć wskazują, że wielu uczniów niezbyt systematycznie z nich korzysta.

Wnioski:

Zachęcać uczniów do korzystania z pomocy nauczycieli w formie zajęć pozalekcyjnych, informować rodziców o możliwości korzystania z takiej formy pomocy.

XXV. Prowadzenie analizy rozwoju każdego ucznia.

Uwagi:

W szkole na bieżąco prowadzone są analizy rozwoju każdego ucznia w formie obserwacji pracy na lekcji, obserwacji uczniów pod względem zaangażowania w pracę, ale także analizy ocen, porównywania wyników egzaminów zewnętrznych, sprawdzianów, prac klasowych, kartkówek, w formie rozmów z nauczycielami i rodzicami, a także poprzez comiesięczną kontrolę frekwencji wychowanków.

Wnioski:

Analizować na bieżąco osiągnięcia ucznia, w przypadku spadku formy uczniów prowadzić rozmowy motywujące z uczniami i rozmowy z rodzicami w celu zapobiegania narastaniu zaległości i eskalacji problemów edukacyjnych;

XXVI. Pomoc uczniom z niepowodzeniami szkolnymi.

Uwagi:

Nauczyciele systematycznie pomagają uczniom z niepowodzeniami szkolnymi. Na początku semestru nauczyciele opracowali formy udzielania pomocy uczniom z niepowodzeniami, które realizowane są w pracy bieżącej.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Obserwować uczniów z niepowodzeniami, analizować, czy oferowane formy pomocy są skuteczne i czy przyniosły zamierzony efekt, w razie potrzeby modyfikować działania.

XXVII. Organizacja pracy w klasie i współpraca z rodzicami.

Uwagi:

Dyrektor prowadził wywiady i rozmowy z nauczycielami –wychowawcami oraz zapoznał się ze sprawozdaniami nauczycieli, z których wynika, że:

1. Rodzice chętnie współpracują ze szkołą.
2. Rodzice chętnie uczestniczą w życiu szkoły i klasy,
3. Tylko w nielicznych oddziałach na zebraniach odnotowuje się prawie 100% frekwencję,
4. Rodzice skorzystali z zaproszenia na święto szkoły i ślubowanie uczniów klas I,
5. Rodzice współpracowali przy organizacji uroczystości szkolnych: wigilii klasowej, balu półmetkowego i studniówkowego oraz akcji charytatywnych: „szlachetna paczka”.
6. Wychowawcy są w stałym kontakcie z rodzicami.
7. Większość rodziców jest zalogowana na dzienniku elektronicznym, jednak nie wszyscy z niego korzystają.

XXVIII. Wdrażanie wniosków z nadzoru pedagogicznego z poprzedniego roku szkolnego:

Na obserwowanych zajęciach i podczas wywiadów dyrektora z nauczycielami zauważa się, że nauczyciele wdrażają wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego z r. szk. 2016/2017 przyjęte uchwałą.

Wnioski do pracy w następnym semestrze:

Kontynuować wdrażanie wniosków z nadzoru pedagogicznego.

Dalsze wnioski:

1. Brak terminowości sporządzania dokumentacji szkolnej przez część nauczycieli.
2. Brak nawyku systematycznego przeprowadzania przez nauczycieli badań edukacyjnych.
3. Potrzeba zwiększenia efektywności procesu edukacyjnego poprzez skuteczniejsze motywowanie uczniów.
4. Potrzeba kontynuacji dostosowania wymagań edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
6. Potrzeba wykorzystywania techniki IT w procesie nauczania.

Za konieczne uznaję, by w bieżącej pracy nauczyciele wykorzystywali następujące zasady:

1. Zasada natychmiastowego nagradzania.
2. Zasada stosowania wzmocnień pozytywnych.
3. Zasada regularności – na zajęciach prowadzonych w ustalonym rytmie należy unikać gwałtownych zmian.
4. Zasada powtórzeń (repetycji),
5. Zasada aktywizowania poprzez organizowanie dodatkowych aktywności pozwalających na rozładowanie emocji,
6. Zasada konsekwencji działania,
7. Należy dbać o to, by praca domowa była zadawana w trakcie lekcji (a nie po dzwonku).

Równie ważnym jest, by od nowego roku zorganizować szkolenia wewnętrzne na temat sposobów reagowania przez nauczycieli w sytuacjach zwiększonej agresji uczniów z niedostosowaniem społecznym oraz zasad i metod pracy.

Praca z uczniem z trudnościami w nauce:

Zalecenia:

1. Niwelowanie braków u uczniów z niepowodzeniami szkolnymi należy rozpocząć właściwie przeprowadzoną diagnozą, która pozwoli stwierdzić, który z determinantów wpływa w największej mierze na rozwój sytuacji negatywnych. Przede wszystkim jednak diagnoza umożliwi podjęcie odpowiednio ukierunkowanych działań, w celu zapobiegania dalszym niepowodzeniom. Pamiętać należy, by ucznia mającego trudności w nauce otaczać właściwą opieką wychowawczą, umacniającą w nim wiarę we własne możliwości. Ponadto w pracy z uczniem mającym trudności edukacyjne, niezbędna jest umiejętność skutecznej komunikacji i współdziałania między nauczycielem a wychowankiem, a więc kształtowania pozytywnych relacji interpersonalnych między nimi. Dzięki temu możliwe jest wnikliwe poznanie ucznia.

2. Nauczyciele powinni wdrażać nowoczesny (generatywny) model nauczania – uwzględniający odmienne potrzeby, możliwości i zainteresowania uczniów. Metody właściwe dla modelu generatywnego cechuje nastawienie na wszechstronny rozwój ucznia, jego aktywizację i indywidualizację. Model ten akcentuje znaczenie zidentyfikowania właściwego danemu uczniowi stylu myślenia, systemu reprezentacji poznawczej, typu temperamentu, swoistej kategorii inteligencji, co w konsekwencji pozwoli wyłonić indywidualną strategię uczenia się. Istotne jest, by znajomość tych znamienych dla ucznia cech nauczyciel potrafił świadomie wykorzystać dla zwiększania wydajności szkolnych osiągnięć uczniów. Ważne, by nauczyciel starał się być refleksyjnym praktykiem.

3. Stosować różne sposoby indywidualizowania:

- 1) indywidualizowane przydziały czasu – dopasowanie ilości czasu do potrzeb ucznia, ważne jest, by każdy otrzymał na wykonanie polecenia tyle czasu, ile potrzebuje ze względu m.in. na tempo pracy i zdolności;
- 2) uzupełnienia wiadomości i umiejętności – pozwalają uzupełnić luki, przypomnieć treści wcześniej wprowadzone, istotne dla dalszej pracy, aczkolwiek przez ucznia zapomniane;
- 3) zmiany zakresu i układu materiału – mowa tu o poruszonym już wcześniej zagadnieniu różnicowania materiału;
- 4) stawianie celów indywidualnych – a więc dopasowywanie celów do konkretnych jednostek, przed uczniem mającym trudności w nauce postawimy inne cele niż przed uczniem dającym sobie bez problemu radę z materiałem;
- 5) dobieranie metody nauczania – to wybór najwłaściwszych dla danego ucznia sposobów pracy, które ułatwią mu zrozumienie trudnych zagadnień i osiągnięcie zamierzonych celów;
- 6) grupowanie uczniów – przez co aktywizowanie biernych, skłanianie aktywnych do większej aktywności;
- 7) wykorzystanie odpowiednich środków dydaktycznych. Nie ulega wątpliwości, iż „pedagogiczne zyski, do jakich prowadzi nauczanie zindywidualizowane, mogą być ogromne”. Przed każdym nauczycielem stoi zatem poważne zadanie. By wzbogacić swoją skuteczność, musi odpowiedzieć sobie na kilka niezmiernie ważnych pytań. Jak trafnie odkrywać przyczyny niepowodzeń w nauce? Jakimi technikami skutecznie im zaradzać? Jak dopasowywać zadania do potrzeb uczniów? Jak wspierać uczniów w budowaniu pozytywnej oceny o sobie samych? Jak wzmacniać ich motywację? Dzięki temu pozna lepiej nie tylko swoich uczniów, ale również będzie mógł podjąć odpowiednie działania do udoskonalania swojego warsztatu.

4. Uczniom z syndromem porażki w pierwszej kolejności należy przywrócić wiarę we własne możliwości, zbadać jakie sytuacje prowadzą do porażki i nauczyć ich

niepoddawania się w obliczu trudności.

Podkreślając, jak wielką wagę odgrywa samodzielność, należy zwracać uczniowską uwagę na każdy, nawet najmniejszy, sukces i projektować sytuacje, sprzyjające ich osiągnięciu. Zaleca się wykorzystywać jedną z metod reedukacji poznawczej, wpływającej na motywację;

8. Kierunki pracy szkoły w II semestrze roku szkolnego 2017/18 – zakończenie

Głównym zadaniem szkoły, nauczycieli jest wspieranie ucznia w procesie uczenia się oraz kierowanie tym procesem. Jednym z elementów i to bardzo skutecznym jest proces oceniania. Ocena ma wspierać ucznia, motywować go do zwiększonego wysiłku oraz ułatwić planowanie własnego procesu uczenia się i procesu osobistego rozwoju. Rada pedagogiczna powinna wypracować techniki oceniania, informowania uczniów i rodziców, sposób udzielania informacji zwrotnej, zastanowić się nad formami oceniania, ale przede wszystkim podjąć działania o charakterze kształtującym i podsumowującym pracę ucznia. Sugeruję, by zamiast dzielić ocenę na działania o charakterze wspierającym i konkluzywnym (sumującym) pracę ucznia, można spróbować dokonywać syntezy na bieżąco (na przykład w trakcie lekcji), okresowo (co tydzień, miesiąc lub w innych odstępach czasu). Powinno się stosować zarówno ocenę kształtującą, aby wskazać uczniowi kolejne kroki w procesie uczenia się, a innym razem bardziej stosowne będzie podejście podsumowujące, pozwalające na sprawdzenie.

Wiemy już bardzo wiele o uczeniu się i o tym, w jaki sposób nauczyciele mogą angażować uczniów w proces zdobywania wiedzy. Wymaga to poszerzenia informacji na temat sposobu uczenia się przez młodzież, w czym z kolei pomaga nam wiele dziedzin nauki, na przykład wiedza na temat różnych rodzajów inteligencji, takich jak inteligencja emocjonalna, inteligencja duchowa, inteligencja wieloraka czy badania umysłu. Wiemy również, że młodzi ludzie uczą się dużo lepiej, gdy rodzice i społeczeństwo aktywnie wspierają zarówno ich, jak i szkoły, do których uczęszczają. Decydujące znaczenie w tym procesie ma jednak aktywność nauczycieli. Ich współpraca z uczniami staje się kluczem do skutecznego przyswajania wiedzy, a ostatecznie do sukcesu ucznia.

Większość podejść do kwestii angażowania uczniów w szkole należałoby opisać jako działania pozorne. Na „drabinę zaangażowania” w systemie edukacji można się wspinać poprzez: informowanie (o decyzji), objaśnianie (aby zmienić nastawienie/działanie), konsultowanie (prosząc o opinie), włączanie w działanie (traktując uczniów jako czynnych uczestników działań mających na celu wyszukiwanie i wprowadzanie w życie rozwiązań), współpracowanie (angażując uczniów w proces podejmowania decyzji i działań oraz ustalania i wspólnego realizowania celów) oraz przekazywanie (oddawanie władzy w zakresie podejmowania decyzji, kierowania zasobami i kontroli przy wskazaniu zakresu odpowiedzialności). Jeżeli transformacja systemu edukacji ma odnieść sukces, musimy wspiąć się na tej drabinie jeszcze wyżej. W klasie angażowanie uczniów polega na wywołaniu w nich poczucia przynależności, pokazaniu, że zależy nam na nich i że cenimy ich jako młodych ludzi. Należy dać im poczucie samostanowienia, wzmacniać ich zaangażowanie, organizować proces uczenia się tak, aby pokazać, że im ufamy, wskazywać cele poprzez stymulowanie właściwych doświadczeń i wywoływanie entuzjazmu,

udowadniać, że lubimy uczyć, oraz stymulować poczucie wiary w siebie poprzez udzielanie informacji zwrotnych i okazywanie zaufania.

Jeżeli więc chcemy pomóc uczniom w nauce, przed nauczycielami stoją trzy najważniejsze zadania które należy doskonalić. Pierwszym jest opracowanie programów nauczania dostosowanych do potrzeb i możliwości konkretnej grupy uczniów, drugim – włączenie każdego ucznia w jego realizację, a trzecim – kształtowanie pozytywnego nastawienia do nauki, co będzie sprzyjać uczeniu się przez całe życie. Można zaryzykować stwierdzenie, że w obecnym planie odpowiedzialności w systemie edukacji, przy zorganizowanym programie nauczania opartym na określonych standardach i ciągłym sprawdzaniu wiedzy ucznia z zakresu tegoż programu, kształtowanie pozytywnego nastawienia do nauki jest aspektem, któremu poświęcamy najmniej czasu.

Uczenie się uczniów jest najważniejszym procesem w szkole i dlatego powinno znaleźć centralne miejsce w ewaluacji pracy szkoły w kolejnych latach szkolnych. Uczenie się uczniów zależy w dużym stopniu od organizacji procesu nauczania, który powinien być prowadzony zgodnie z dorobkiem wiedzy na temat uczenia się. Służyć mu będzie uwzględnienie opartych na badaniach naukowych strategii nauczania:

- a) określanie i wyjaśnianie uczniom celów uczenia się i kryteriów sukcesu,
- b) organizowanie w klasie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, dających informacje, czy i jak uczniowie się uczą,
- c) udzielanie uczniom takich informacji zwrotnych, które umożliwiają ich widoczny postęp,
- d) wspomaganie uczniów, by stali się autorami, podmiotami, „właścicielami” procesu własnego uczenia się,
- e) umożliwianie uczniom, by korzystali z siebie nawzajem jako „zasobów edukacyjnych”.

Kierunki rozwoju naszej szkoły, to stworzenie:

- 1) środowiska sprzyjającego uczeniu się: traktowanie uczniów jako głównych uczestników, zachęcanie ich do aktywnego zaangażowania się i rozwijania w nich zrozumienie własnej roli w procesie uczenia się,
- 2) Włączenie rodziców w proces edukacyjny własnych dzieci.
- 3) środowiska sprzyjającego uczeniu się, gdzie nauczyciele motywują uczniów i są świadomi roli emocji w osiągnięciu wyników,
- 4) środowiska wyjątkowo wrażliwego na różnice pomiędzy poszczególnymi uczniami,
- 5) środowiska sprzyjającego uczeniu się poprzez stawianie jasnych wymagań i stosowanie strategii oceniania, które są spójne z tymi oczekiwaniami. Duży nacisk powinien być położony na wspierającą proces uczenia się i kształtującą informację zwrotną,
- 6) środowisko sprzyjającego uczeniu poprzez horyzontalne powiązania pomiędzy dziedzinami wiedzy i przedmiotami, a także społecznością lokalną.

